

tus ellátatlanjaival összehasonlítani, mert az állami tisztviselő olyan funkciót végez, amely közhasznú. Elvárható tehát, hogy nyugdíját az állam akár a többi polgár zsebéből fizesse. Ez ellen senki sem fog tiltakozni, mivel mindenki nagyon jól tudja, hogy a tisztviselők nélkül a közigazgatás megbénulna.

Végeredményben persze az is elképzelhető, hogy mindenki nagyon is közvetlen kapcsolatba kerül a fejlődés folyamán az állammal. A modern állam napjainkban egyre több olyan területet hódít meg, amely azelőtt kizárólagosan az egyéné volt. Azonban az is bizonyos, hogy ha ez a fejlődés a végtelenségig ilyen irányban halad, akkor egy szép napon a falanszterttől se leszünk majd messze...

(Vége következik.)

Vizsgáljuk felül magunkat!

Hidat verünk... bevető sorok lapunk megindításához. Kifejti-mit akarunk, mi a célunk, hitvallást ad, irányt mutat. A cikkben különösen két szó ragadta meg képzeletemet, ami régen bennem él: a magunk felülvizsgálása. Ám vizsgáljuk felül magunkat...

Kezdjük mindjárt a dolgok közepén... Mai egész életünk, s főképen a mai délszlávországi kisebbségi magyarságunk az előítéletek rabságában tántorog és nem találja meg a kivezető, egységesítő utat.

Csökönnyösen ragaszkodik fogalmakhoz, a fogalmaknak olyan értelemadáshoz, ami nem fedi a mai élet valóságát. Makacsul hisz életformákban, megingathatatlanságot tulajdonít azoknak és az igazság elől csökönnyösen elzárkozik. Ez a csökönnyös ragaszkodás előítéleteinkhez azonban úgy a magunk, mint társadalmi és faji helyzetünk és feladataink megítélésénél és mérlegelésénél a pusztulással határos.

Életünk állandó rohanó folyamhoz hasonlatos. Ebben a rohanásban értelmünket, érzékünket mindenfelől benyomások érik, amikről mi fogalmat alkotunk magunknak. Tanulással, egyéni tapasztalással fokról-fokra megismerjük társadalmunkat, a szellemi világ áramlatait, eszméit, fogalmat alkotunk róluk, rendszerbe foglaljuk, s ezekből az egyesített fogalmakból alakul ki politikai, erkölcsi, társadalmi nézetünk, meggyőződésünk, ebből alakul az egyén, saját magunk.

Azonban az élet, melyből meggyőződésünket veitük, nem áll meg soha, változik, új helyzetekbe kerül és így az egyes dolgokról

alkotott fogalmaink elvesztik a valósághoz való viszonyukat, nem fejezik ki a valóságot magát. E ötélet lesz belőle.

Fogalmainkat nehogy előítéletekké váljanak, folytonos felülvizsgálás alá kell vennünk és alkalmazni kell a valóság új megnyilvánulásához. Az élet folytonos megújulásának alaptétele: állandóan kiszélesíteni az eszmét, befogadni az új adottságokat, a régi fogalmakat felülvizsgálni és az új életformákhoz azonosítani.

Az elmúlt világháború kimenetelre kérdésessé tette az eddigi összes fogalmakat úgy politikai, mint társadalmi, nemzeti felfogás területén. Létfogóságunk megőrzéséhez ma szükségünk van életünk leggyökeresebb felülvizsgálására. A holnap jövője attól függ, meg tud-e szabadulni az emberiség a bénító előítéletektől?! Itt most nem elég, hogy Európa vezető társadalma máról holnapra felforgassa szakadozó, bomló társadalmunkat. Itt új élet kell, ehhez új ruha, nem pedig a régin foltot — foitra halmozni.

A régi rend tartóhatatlan, a ma ezt eléggé bizonyította, s az új élethez új törvények, a fogalmaknak új értelem kell.

Ez nem jelenti azt, hogy a magunk felülvizsgálásánál a régi fogalmakat, elveket teljesen dobjuk el és újabbat találunk ki, hanem igenis vegyük elő régi fogalmainkat, állítsuk be a ma szolgáltatába és a gyakorlati megvalósításánál vetkezzük le a mult előítéleteit.

Meggyőződése mindenkor mindenkinek lesz. Csakhogy ez a meggyőződés előítéletté ne váljon, mindig számolnunk kell a valóság tényével. Kihangsúlyozom, az Evangélium egy szakaszát itt: „A tények nem önmagukért vannak, hanem miérettünk, emberért, hogy a jövő megteremtéséhez útmutatók legyenek számára”.

Ezzel a bevezető fejtegetéssel a délszlávországi nemzeti kisebbség kérdésébe akartam bevilágítani. Tizenöt esztendei kisebbségi sors azt hiszem elég volt ahhoz, hogy belássuk, a délszlávországi magyarságnak felülvizsgálás alá kell venni élete törvényeit. Az itteni magyarságnak számolni kell a tényekkel, az adottságokkal, el kell fogadnunk a mai élet valóságát.

Tennünk kell ezt azért, mert a régi elvek, nem fedik a mai élet valóságát. Mert azzal nem felejtjük a multat és nem tanuljuk meg a jelent, nem védjük meg magunkat a pusztulástól.

A mai előítéleteink a multból származnak és arra vonatkoznak. Nekünk ezt az előítéletet kell gyökeresen felülvizsgálni, mert a tényekkel nem tudunk szembeszállni. Mi itt maradtunk, itt vagyunk és itt is kell maradnunk.

A délszlávországi magyarságnak első és legfontosabb teendője, hogy faji öntudat megvédésére olyan formákat teremtsen melyekben továbbra is előre haladhat. Csak arról lehet szó, hogy elzárkózunk-e a tények elől és akkor a lejtőre lépünk, vagy pedig tudomásul vesszük a tények valóságát s így teremtjük meg a jövő életünket, hites magyarságunkat.